

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ЗАХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

від 08 травня 2023 р.

Львів

№ 63/21-р/к

Справа № 63/8-02-46-2022

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

Дочірнє підприємство «Рогатин-водоканал» (*інформація з обмеженим доступом*) за період діяльності січня 2019 - травня 2023 рр. займало монопольне (домінуюче) становище на ринку надання послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в територіальних (географічних) межах м. Рогатин, с. Вербилівці, с. Залужжя, с. Черче, с. Лучинці Івано-Франківської області, де розташовані розподільні мережі централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що знаходяться у його господарському віданні, як таке, що не мало жодного конкурента.

Дочірнє підприємство «Рогатин-водоканал» (*інформація з обмеженим доступом*) при виготовленні технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення витребувало від споживачів копії документів, не передбачених Правилами користування системами централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в населених пунктах України, затвердженими наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України 27.06.2008 №190, зареєстрованими у Міністерстві юстиції України 07.10.2008 за № 936/15627 (зі змінами).

За відсутності конкуренції на ринку споживачі не можуть обрати іншого суб'єкта господарювання для отримання технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

За результатами розгляду справи № 63/8-02-46-2022 такі дії дочірнього підприємства «Рогатин-водоканал» (*інформація з обмеженим доступом*) визнані порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення шляхом вчинення дій, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

На дочірнє підприємство «Рогатин-водоканал» (*інформація з обмеженим доступом*) накладено штраф у розмірі 68000 (*шістдесят вісім тисяч*) гривень.

Адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (надалі – Колегія), розглянувши матеріали справи

№ 63/8-02-46-2022 про порушення дочірнім підприємством «Рогатин-водоканал» (*інформація з обмеженим доступом*) законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», та подання Відділу досліджень і розслідувань в Івано-Франківській області Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 24 квітня 2023 року № 63-03/57п з попередніми висновками у справі № 63/8-02-46-2022

ВСТАНОВИЛА:

1. ВІДПОВІДАЧ

- (1) Відповідачем є дочірнє підприємство «Рогатин-водоканал» (*інформація з обмеженим доступом*); далі – ДП «Рогатин-водоканал», Підприємство, Відповідач), основний вид діяльності: забір, очищення та постачання води (код КВЕД (*інформація з обмеженим доступом*)), за організаційно-правовою формою є дочірнім підприємством, засновником якого є комунальне підприємство «Рогатинський міський комбінат комунальних підприємств».

2. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (2) Розпорядженням адміністративної колегії Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 22 вересня 2022 року № 63/49-рп/к розпочато розгляд справи № 63/8-02-46-2022, у зв'язку з наявністю в діях дочірнього підприємства «Рогатин-водоканал», які полягають у:

- витребуванні від споживачів окремих документів при отриманні технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, не передбачених Правилами користування системами централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в населених пунктах України, затвердженими наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України 27.06.2008 № 190 (у редакції наказу Міністерства розвитку громад та територій України від 19 квітня 2021 року № 97), зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 07.10.2008 за № 936/15627 (зі змінами),

ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення шляхом вчинення дій, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

- (3) Листом від 22.09.2022 № 63-02/1896 Західним міжобласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) надіслано дочірньому підприємству «Рогатин-водоканал» копію розпорядження адміністративної колегії Відділення від 22 вересня 2022 року № 63/49-рп/к.
- (4) Відділення листом від 23.09.2022 № 63-02/1916 надіслало вимогу ДП «Рогатин-водоканал» про надання інформації.
- (5) ДП «Рогатин-водоканал» листом від 06.10.2022 № 182 (вх. № 63-01/1175 від 11.10.2022) надало відповідь на вимогу Відділення.
- (6) Листом від 25.04.2023 № 63-02/964 Відповідачу надіслано Подання з попередніми висновками у справі від 24 квітня 2023 року № 63-03/57п.

3. ВИЗНАЧЕННЯ МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА

- (7) Відповідно до вимог Закону України «Про захист економічної конкуренції» та Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України 05.03.2002р. №49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.2002р. за №317/6605 (надалі - Методика) встановлено такі обставини щодо становища ДП «Рогатин-водоканал» на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

3.1 Об'єкти аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища

- (8) Відповідно до пункту 3.1. Методики, об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища на зазначеному ринку є: - суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

3.1.1 Суб'єкт господарювання

- (9) Відповідно до пункту 3.4. Методики, визначення складу групи суб'єктів господарювання здійснюється шляхом встановлення переліку незалежних суб'єктів господарювання, до складу яких входить суб'єкт (суб'єкти) господарювання, що випускає(ють), постачає(ють), продає(ють), придбаває(ють), споживає(ють), використовує(ють) конкретний товар (продукцію, роботи, послуги).
- (10) У розумінні абзацу 13 статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», ДП «Рогатин-водоканал» є суб'єктом господарювання.
- (11) Об'єктом аналізу є ДП «Рогатин-водоканал» - суб'єкт господарювання, що надає послуги з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

3.1.2 Конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається, використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

- (12) Об'єктом аналізу є послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

3.2 Визначення переліку товарів (робіт, послуг), щодо яких має визначатись монопольне (домінуюче) становище

- (13) Відповідно до пункту 4.1. Методики перелік товарів, щодо яких має визначатись монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарних груп, які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).
- (14) Товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище ДП «Рогатин-водоканал», є послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, які надаються Підприємством на платній основі.

- (15) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.
- a) споживчі характеристики*
- (16) Відповідно до пункту 4.1.2 Методики, споживчі характеристики товару визначаються за функціональним призначенням, фізичними, технічними й експлуатаційними характеристиками тощо.
- (17) У визначенні статті 1 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення»:
- централізоване питне водопостачання - господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, розподільних водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва та транспортування питної води;
  - централізоване водовідведення - господарська діяльність із відведення та очищення стічних вод за допомогою системи централізованого водовідведення.
- (18) Згідно зі статтею 23 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення», підприємства питного водопостачання та централізованого водовідведення мають право видавати дозволи і технічні умови на підключення споживачів до систем централізованого питного водопостачання та водовідведення.
- (19) Відносини, що виникають у процесі приєднання/підключення до водопровідно-каналізаційних мереж регулюються Правилами користування системами централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в населених пунктах України, затвердженими наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України 27.06.2008р. № 190 (у редакції наказу Міністерства розвитку громад та територій України від 19 квітня 2021 року № 97, який набув чинності 13.07.2021), зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 07.10.2008 за № 936/15627 (зі змінами) (далі - Правила користування).
- (20) Відповідно до термінів, визначених Правилами користування, технічні умови на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення (далі - технічні умови, ТУ) - комплекс умов та вимог до інженерного забезпечення об'єкта будівництва, реконструкції та заходів для забезпечення гідравлічних параметрів стабільної роботи систем централізованого питного водопостачання (з урахуванням забезпечення потреб пожежогасіння) та/або централізованого водовідведення.
- (21) Порядок приєднання об'єкта споживача до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення визначений розділом III Правил користування.
- (22) Пунктами 1, 2 розділу III Правил користування передбачено, що приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення здійснюється відповідно до технічних умов (додаток 2), виданих виконавцем послуг централізованого водопостачання/централізованого водовідведення, та розробленого і затвердженого в установленому порядку проєкту на приєднання. Для забезпечення водопостачанням та водовідведенням будівельних майданчиків (на час будівництва об'єкта) видаються технічні умови на тимчасове підключення та укладаються тимчасові угоди з водопостачання та водовідведення за тимчасовою схемою на період будівництва.
- (23) Відповідно до пункту 9 розділу III Правил користування, технічні умови повинні включати:

- місце та спосіб підключення до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення;
  - обсяг та тиск води, режим водопостачання;
  - обсяги, вид та показники якості стічних вод, що скидаються;
  - рекомендовані матеріали труб та перелік арматури і обладнання на них, глибину залягання трубопроводів;
  - місце встановлення приладів обліку води, їх діаметр, тип, параметри, вимоги до встановлення;
  - умови для влаштування проміжного резервуара, насосів - підвищувачів тиску, регуляторів тиску та обмежувачів;
  - графічний матеріал із нанесенням відповідних інженерних мереж, місця приєднання до них об'єкта, місце розмежування балансової належності;
  - термін дії технічних умов.
- (24) Згідно з пунктом 10 розділу III Правил користування, технічні умови є підставою для розроблення проєктно-технічної документації на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення (далі - проєктно-технічна документація) згідно з державно-будівельними нормами та іншими нормативно-правовими актами і є обов'язковими для виконання.
- (25) Після виконання робіт з приєднання (врізки) до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення та встановлення засобів обліку води укладається договір про надання послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (26) Основною споживчою властивістю послуг з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення є їх надання суб'єктом господарювання, який надає послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, тобто ДП «Рогатин-водоканал».
- (27) Послуги з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення за споживчими характеристиками мають своє функціональне призначення та визначені фізичні, технічні та експлуатаційні характеристики. При цьому, послуга з видачі технічних умов є частиною технологічного процесу надання послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, тобто є складовою цих послуг.
- б) умови споживання*
- (28) Умови споживання послуг з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення визначені пунктами 3-6 розділу III Правил користування. Так, зокрема, для одержання технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення споживач подає виконавцю послуги з централізованого водопостачання/централізованого водовідведення заяву та перелік документів, передбачених пунктом 3 цього розділу.
- (29) Згідно з пунктом 6 розділу III Правил користування, за наявності технічної можливості для приєднання об'єкта споживача до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення, виконавець послуги з централізованого водопостачання/централізованого водовідведення видає технічні умови згідно з поданою заявою протягом десяти робочих днів з дня реєстрації відповідної заяви.

- (30) Отже, передумовою надання послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є видача технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

в) умови реалізації

- (31) Послуги з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення надаються виконавцями послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення на платній основі.
- (32) Для отримання послуги з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення споживач надає виконавцю послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення перелік документів, визначених пунктом 3 розділу III Правил користування, та документ, що підтверджує оплату послуг (квитанцію, платіжне доручення тощо).
- (33) За результатами розгляду заяви та доданих документів, виконавець послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у визначений Правилами користування строк видає споживачу технічні умови.
- (34) Процедури укладення договору про надання послуг з видачі технічних умов чинними нормативно-правовими актами, які регулюють діяльність суб'єктів господарювання у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, не передбачено.

г) ціна

- (35) Відповідно до пункту 7 розділу III Правил користування, собівартість послуг з підготовки технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення визначається на підставі обґрунтованих трудовитрат, вартості одного людино-дня, виходячи із складності об'єкта підключення та категорії споживача.
- (36) Розрахунок вартості послуг з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення здійснюється виконавцем послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, виходячи із собівартості надання послуг та податку на додану вартість.
- (37) Порядок визначення вартості послуг з видачі технічних умов на даний час не врегульовано жодними нормативно-правовими актами, тобто на ці послуги діє вільне ціноутворення.
- (38) Отже, виходячи з наведеного, товаром є послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

3.3 Визначення переліку основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)

- (39) Відповідно до статті 1 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення»:
- підприємство питного водопостачання - суб'єкт господарювання, що здійснює експлуатацію об'єктів централізованого питного водопостачання, забезпечує населення питною водою за допомогою пунктів розливу (в тому числі пересувних), застосування установок (пристроїв) підготовки питної води та/або виробництво фасованої питної води;

- підприємство централізованого водовідведення - суб'єкт господарювання, що здійснює експлуатацію об'єктів/систем централізованого водовідведення.

- (40) Виробником (виконавцем) послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення у м. Рогатин, с. Вербилівці, с. Залужжя, с. Черче, с. Лучинці Івано-Франківської області є ДП «Рогатин-водоканал», яке здійснює зазначену діяльність на підставі ліцензії на послуги централізованого водопостачання та водовідведення серії (*інформація з обмеженим доступом*), виданої Івано-Франківською обласною державною адміністрацією (дата прийняття та номер рішення про видачу ліцензії (*інформація з обмеженим доступом*)).
- (41) Споживачами послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення є фізичні та юридичні особи, які отримують або мають намір отримувати від Підприємства послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

3.4 Визначення товарних меж ринку

- (42) Відповідно до пунктів 5.1. – 5.3. Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (43) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється з переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими, зокрема, є:
- подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання тощо;
  - подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників тощо;
  - наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);
  - відсутність суттєвої різниці в цінах;
  - взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.
- (44) При проведенні дослідження необхідно враховувати, що взаємозамінні товари належать до групи однорідних товарів (товарних груп), які розглядаються споживачем, як один і той же товар (товарна група), і які можуть бути стандартизовані або диференційовані.
- (45) Стандартизованими товарами (товарними групами) можуть розглядатися товари, які мають єдину систему показників, параметрів, що характеризують товар, і у виробництві яких використовуються єдині чи однакові технічні стандарти, технічні умови, стандарти застосування тощо.
- (46) Послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення є стандартизованими, оскільки мають схожі характеристики.
- (47) Споживач може отримати технічні умови на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення лише у суб'єкта господарювання, який надає послугу централізованого

водопостачання/централізованого водовідведення на визначеній території, де обслуговуються мережі водопостачання та водовідведення.

- (48) Послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, за споживчими властивостями, умовами використання, технічними характеристиками тощо не мають товарів-замінників.
- (49) Отже, за таких обставин, товарними межами ринку є послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

3.5 Визначення територіальних (географічних) меж ринку

- (50) Відповідно до пункту 6.1. Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним.
- (51) Положеннями пункту 1.3 Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 22.03.2017 р. №307 (надалі – Ліцензійні умови), визначено наступну термінологію:
- система централізованого водопостачання - комплекс об'єктів, споруд, водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва, транспортування та постачання питної води споживачам;
  - система централізованого водовідведення (каналізація) - комплекс об'єктів, споруд, колекторів, каналізаційних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом відведення та очищення стічної води населених пунктів;
  - місце провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання - територія, у межах якої провадиться господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва, транспортування та постачання питної води, що зазначені в документах, які додаються до заяви при отримання ліцензії (з урахуванням змін до документів, поданих ліцензіатом в установленому цими Ліцензійними умовами порядку);
  - місце провадження господарської діяльності з централізованого водовідведення - територія, у межах якої провадиться господарська діяльність із відведення та очищення стічної води за допомогою комплексу об'єктів, споруд, колекторів, каналізаційних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом, що зазначені в документах, які додаються до заяви про отримання ліцензії (з урахуванням змін до документів, поданих ліцензіатом в установленому цими Ліцензійними умовами порядку).
- (52) З урахуванням зазначеного, характерною особливістю послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення є неможливість переміщення попиту географічно, оскільки необхідною умовою отримання даних послуг є наявність діючих систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

- (53) При визначенні територіальних (географічних) меж ринку централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення враховано мінімальну територію, за межами якої придбання товару для споживачів є неможливим.
- (54) Отримання послуги з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення можливе лише у суб'єкта господарювання, який провадить діяльність з централізованого водопостачання/централізованого водовідведення на певній території.
- (55) ДП «Рогатин-водоканал» надає послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення у м. Рогатин, с. Вербилівці, с. Залужжя, с. Черче та с. Лучинці Івано-Франківської області у межах діючих розподільних мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, які перебувають у господарському віданні Підприємства (інформація міститься в листі ДП «Рогатин-водоканал» від 06.10.2022 №182 (вх. від 11.10.2022 № 63-01/1175)).
- (56) Таким чином, територіальними (географічними) межами ринку надання послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення є територія м. Рогатин, с. Вербилівці, с.Залужжя, с. Черче та с. Лучинці Івано-Франківської області, де розташовані розподільні мережі централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що знаходяться у господарському віданні Відповідача.

3.6 Часові межі ринку - проміжок часу, стосовно якого має визначатися становище суб'єктів господарювання на ринку

- (57) Відповідно до пункту 7.1. Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило, рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару зі сталою структурою.
- (58) У межах м. Рогатин, с. Вербилівці, с.Залужжя, с. Черче та с. Лучинці Івано-Франківської області протягом періоду січень 2019 - травень 2023 рр. на ринку послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, склад продавців (надавачів даних послуг) не змінювався (інформація міститься у листі ДП «Рогатин-водоканал» від 06.10.2022 № 182 (вх. № 63-01/1175 від 11.10.2022)).
- (59) Споживачі, які мають намір приєднатись до послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, можуть звернутись для отримання технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення лише до ДП «Рогатин-водоканал», оскільки Підприємство є єдиним суб'єктом господарювання, який надає вищезазначені послуги.
- (60) Зазначені послуги надавалися Відповідачем у досліджуваний період січень 2019 - травень 2023 рр., тобто структура ринку залишалася незмінною.
- (61) Отже, часовими межами ринку надання послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення є

проміжок часу, що охоплює період січень 2019 - травень 2023 років.

3.7 Визначення потенційних конкурентів

- (62) Відповідно до пункту 9.1. Методики, потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання, які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.
- (63) Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).
- (64) Суміжний ринок – товарний ринок, що перебуває у стані природної монополії, для суб'єктів якого реалізація вироблених товарів або використання товарів інших суб'єктів господарювання неможливе без безпосереднього використання товарів, що виробляються (реалізуються) суб'єктами природних монополій.
- (65) Відповідно до частини другої статті 6 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», виконавцями комунальних послуг є, зокрема послуги з централізованого водопостачання – суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водопостачання; послуги з централізованого водовідведення – суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водовідведення.
- (66) Отже, внаслідок технологічних особливостей послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, а також враховуючи те, що ринок централізованого водопостачання, централізованого водовідведення є в стані природної монополії, конкуренція на ньому відсутня.

3.8 Визначення бар'єрів вступу на ринок

- (67) Відповідно до пункту 9.2 Методики, бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців, адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (68) Бар'єрами для вступу на досліджуваний ринок потенційних конкурентів є, зокрема: економічні обмеження, пов'язані з необхідністю залучення значних фінансових ресурсів для придбання відповідного обладнання для організації надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі ТУ; адміністративні обмеження, пов'язані з необхідністю отримання ліцензії на надання послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

3.9 Встановлення монопольного (домінуючого) становища

- (69) Частиною першою статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції»

визначено, що суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо:

а) на цьому ринку у нього не має жодного конкурента;

б) не зазнає значної конкуренції внаслідок обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів, наявності бар'єрів для доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявності пільг чи інших обставин.

- (70) Суб'єкти господарювання не зазнають значної конкуренції, якщо завдяки своїй ринковій владі мають здатність не допускати, усувати чи обмежувати конкуренцію, зокрема обмежувати конкурентоспроможність інших суб'єктів господарювання, або ущемлювати інтереси інших суб'єктів господарювання чи споживачів (пункт 10.3 Методики).
- (71) Так, з урахуванням пункту 10.3 Методики, здатність ДП «Рогатин-водоканал», яке є єдиним надавачем послуг з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення на території м. Рогатин, с. Вербилівці, с. Залужжя, с. Черче та с. Лучинці Івано-Франківської області, диктувати свої умови при продажу товару є ознакою ринкової влади.
- (72) Враховуючи викладене, відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», Відповідач у часовий період січня 2019 – травня 2023 рр. є суб'єктом господарювання, що займає монопольне (домінуюче) становище на ринку надання послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення на території м. Рогатин, с. Вербилівці, с. Залужжя, с. Черче та с. Лучинці Івано-Франківської області, де розташовані розподільні мережі централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що знаходяться у господарському віданні Підприємства, як таке, що не мало жодного конкурента, тобто, з часткою 100 %.

4. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

- (73) За результатами аналізу матеріалів, отриманих Відділенням в ході проведення дослідження та розслідування справи № 63/8-02-46-2022 щодо правомірності дій ДП «Рогатин-водоканал» при видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, в діях Підприємства виявлено порушення законодавства про захист економічної конкуренції, з огляду на наступне.
- (74) Споживач (фізична або юридична особа), який має намір отримувати послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, зобов'язаний звернутись до Підприємства з приводу отримання технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення. Без отримання технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, забезпечення споживача послугами централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є неможливим.
- (75) Відповідно до частини першої статті 30 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» технічні умови – це комплекс умов та вимог до інженерного забезпечення об'єкта будівництва, які повинні відповідати його розрахунковим параметрам щодо водопостачання (з урахуванням потреб забезпечення пожежогашіння), тепло-, електро- і газопостачання, водовідведення, зовнішнього освітлення, відведення зливових вод та електронних телекомунікацій.

- (76) Згідно з частиною другою статті 30 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» фізична чи юридична особа, яка має намір щодо забудови земельної ділянки, що перебуває у її власності або користуванні, має право на одержання технічних умов згідно з поданою нею заявою. Технічні умови надаються протягом 10 робочих днів з дня реєстрації відповідної заяви.
- (77) Частиною третьою статті 30 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» передбачено, що технічні умови повинні відповідати законодавству, містити достовірну інформацію та обґрунтовані вимоги до об'єктів будівництва, а також відповідати намірам заявника щодо забудови земельної ділянки.
- (78) Відповідно до пункту 4.1 розділу IV Правил користування в редакції, яка діяла до 13.07.2021 року, для одержання технічних умов замовник послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення подає до виробника таких послуг:
- заяву;
  - опитувальний лист за формою згідно з додатком 2;
  - ситуаційний план з визначенням місця розташування земельної ділянки на відповідній території.
- Технічні умови мають містити графічний матеріал із нанесенням відповідних інженерних мереж та місць приєднання до них об'єкта будівництва.
- (79) Вимогами пункту 3 розділу III Правил користування в редакції від 13.07.2021 року передбачено наступний перелік документів, які необхідно подати споживачу для одержання технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення:
- заява;
  - опитувальний лист (додаток 3);
  - ситуаційний план з визначенням місця розташування земельної ділянки на відповідній території - в масштабі 1 : 500 із зазначенням підземних інженерних комунікацій (при необхідності);
  - копії документів, які підтверджують право власності або користування земельною ділянкою;
  - вкопювання з містобудівної документації зі схемою прив'язки до систем водопостачання та водовідведення, яка пропонується;
  - копію дозволу на спеціальне водокористування та копію спеціального дозволу на користування надрами (у разі наявності обов'язку щодо їх отримання);
  - розрахунок витрат водоспоживання і водовідведення об'єкта згідно з діючими нормами, завірений підписами керівника проєктної організації та замовника;
  - у разі наміру замовника приєднатися до водопровідної мережі та/або мережі водовідведення, які не належать виконавцю послуги централізованого водопостачання / централізованого водовідведення, додатково надається погодження (згода) власника цих мереж.
- (80) На вимогу Відділення від 17.11.2021 № 63-02/6215в щодо алгоритму видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення ДП «Рогатин-водоканал» листом від 01.12.2021 № 388 (вх. № 63-01/4310 від 20.12.2021) повідомило, що споживач повинен звернутись до ДП «Рогатин-водоканал» із відповідною заявою та надати наступний перелік документів:
- для фізичних осіб:
- письмова заява на виготовлення технічних умов;
  - копія документа на право власності або право оренди (користування) на об'єкт;
  - копія документа на право власності на земельну ділянку або на право користування земельною ділянкою, при наявності;

- копія відповідної частини генплану населеного пункту;
- генплан (ситуаційна схема) ділянки;
- копія квитанції на сплату за видачу технічних умов;
- довідка про склад сім'ї;

для юридичних осіб:

- письмова заява (з найменуванням об'єкту, його адресою) підписану замовником або уповноваженою ним особою;
  - копія документа на право власності або право оренди (користування) на об'єкт;
  - копія документа на право власності на земельну ділянку або на право користування земельною ділянкою, при наявності;
  - копія містобудівничих умов та обмежень забудови земельної ділянки, за виключенням випадків будівництва, коли містобудівні умови та обмеження не видаються, чи рішення органу місцевого самоврядування про надання дозволу на проектування об'єкту;
  - копію відповідної частини генплану населеного пункту М 1:2000;
  - генплан (ситуаційна схема) ділянки в масштабі М 1:500, з усіма підземними спорудами і комунікаціями, що проектуються і існують із зазначенням глибини їх залягання;
  - опитувальний лист, розроблений інженером під час прийняття заяви на отримання технічних умов;
  - копія квитанції на сплату за видачу технічних умов;
  - установчі документи юридичної особи.
- (81) Споживачі для отримання послуг видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення подавали витребувані Підприємством документи.
- (82) Зазначене підтверджується:
- *(інформація з обмеженим доступом).*
- (83) Однак, нормами Правил користування у редакції, яка діяла до 13.07.2021, не передбачено надання документів, які підтверджують право власності або право оренди (користування) на об'єкт, технічний паспорт на будинок, документи, що посвідчують особу - для фізичних осіб, установчі документи - для юридичних осіб.
- (84) Також, встановлено таке:
- *(інформація з обмеженим доступом).*
- (85) Проте, положеннями Правил у редакції, яка діяла після 13.07.2021, не передбачено надання споживачем технічного паспорта на квартиру, витягу з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно про реєстрацію права власності, документів, що посвідчують особу (паспорт, ідентифікаційний код) – для фізичних осіб, витягу з єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, копії рішень органу місцевого самоврядування.
- (86) За результатами розгляду справи також № 63/8-02-46-2022 встановлено:
- *(інформація з обмеженим доступом).*
- (87) Однак, нормами Правил у редакції, яка діяла після 13.07.2021 року, не передбачено надання споживачем документів, які підтверджують право власності на об'єкт (житловий будинок, виробничий будинок з господарськими (допоміжними) будівлями та спорудами, громадський будинок), свідоцтва про державну реєстрацію фізичної особи-підприємця, свідоцтва платника єдиного податку, викопіювання з проектного плану, виписки з єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань.
- (88) Так, надання копій документів на право власності на об'єкт, а саме свідоцтво про право

власності на нерухоме майно або витяг про реєстрацію права власності на нерухоме майно, які не передбачені Правилами, вимагає від споживачів додаткових фінансових витрат та часу, оскільки ДП «Рогатин-водоканал» не забезпечує їх виготовлення. Ці послуги споживачі можуть отримати від суб'єктів, які мають доступ до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно та надають їх на платній основі.

- (89) Відповідно до статті 32 Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» інформація про зареєстровані права на нерухоме майно та їх обтяження, що міститься у Державному реєстрі прав, є відкритою, загальнодоступною та платною, крім випадків, передбачених цим Законом.
- (90) Частиною сьомою статті 34 Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» передбачено, що за отримання інформації з Державного реєстру прав справляється адміністративний збір у такому розмірі: 0,025 прожиткового мінімуму для працездатних осіб - отримання інформації в паперовій формі; 0,0125 прожиткового мінімуму для працездатних осіб - отримання інформації в електронній формі.
- (91) Також, у замовника не завжди є в наявності документи на право власності на об'єкт, оскільки об'єкт нерухомості, щодо якого розробляються технічні умови, може перебувати на стадії будівництва або в процесі реєстрації прав власності на нього.
- (92) Отже, вимоги щодо подачі окремих документів, які не передбачені Правилами користування, можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які звертаються до Відповідача з приводу отримання технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, оскільки підготовка і надання таких документів вимагають додаткових затрат часу і фінансових витрат.
- (93) Загальна кількість виданих ДП «Рогатин-водоканал» технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення:
- 2019 рік: 28 одиниць;
  - 2020 рік: 36 одиниць;
  - 2021 рік: 12 одиниць;
  - 2022 рік: 19 одиниць.
- (94) Відповідач у листі від 06.10.2022 № 182 (вх. № 63-01/1175 від 11.10.2022) повідомив, що витребував у замовників додаткові документи, не передбачені нормами Правил користування у редакції, яка діяла до та після 13.07.2021 року.
- (95) Отже, Відповідач підтвердив свої протиправні дії щодо подачі окремих документів, які не передбачені Правилами користування, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів.

5. КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ ВІДПОВІДАЧА

- (96) Згідно з абзацом 2 частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо на цьому ринку у нього немає жодного конкурента.
- (97) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження

конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

- (98) Відповідно до пункту 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», порушенням законодавства про захист економічної конкуренції є зловживання монопольним (домінуючим) становищем.
- (99) Таким чином, дії ДП «Рогатин-водоканал», які полягають у витребуванні від споживачів, при отриманні технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, копій документів (на право власності або право оренди (користування) на об'єкт, технічний паспорт, установчі документи, документи, що посвідчують особу), не передбачених Правилами користування системами централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в населених пунктах України, затвердженими наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України 27.06.2008 №190 (у редакції наказу Міністерства розвитку громад та територій України від 19 квітня 2021 року № 97), зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 07.10.2008 за № 936/15627 (зі змінами), є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

6. ЗАПЕРЕЧЕННЯ ВІДПОВІДАЧА ТА ЇХ СПРОСТУВАННЯ

- (100) На подання про попередні висновки у справі від 24.04.2023 № 63-03/57п, яке було надіслано Відповідачу листом Відділення від 25.04.2023 № 63-02/964, ДП «Рогатин-водоканал» не надало своїх заперечень чи спростувань.

7. ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРУ ШТРАФУ

- (101) Відповідно до статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення законодавства, яке передбачене пунктом 2 статті 50 цього Закону, на суб'єкта господарювання накладається штраф у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.
- (102) Згідно з інформацією Головного управління ДПС в Івано-Франківській області (лист від 17.03.2023 № 3055/5/09-19-04-03-05, вх. Відділення від 21.03.2023 № 63-01/155кі) сума чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) ДП «Рогатин-водоканал» за 2022 рік становить *(інформація з обмеженим доступом)* гривень.
- (103) При визначенні розміру штрафу враховано:
- порушення в діях ДП «Рогатин-водоканал» виявлено вперше;
  - Відповідач є підприємством критичної інфраструктури у м. Рогатин, Івано-Франківської області.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48, 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктом 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від

23 лютого 2001 року № 32-р та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482 (із змінами), пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами), адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що дочірнє підприємство «Рогатин-водоканал» (*інформація з обмеженим доступом*) за період діяльності впродовж січня 2019 – травня 2023 рр. займало монопольне (домінуюче) становище на ринку надання послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в територіальних (географічних) межах м. Рогатин, с. Вербилівці, с. Залужжя, с. Черче, с. Лучинці Івано-Франківської області, де розташовані розподільні мережі централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що знаходяться у його господарському віданні, як таке, що не мало жодного конкурента, тобто, з часткою 100 %.

2. Визнати дії дочірнього підприємства «Рогатин-водоканал» (*інформація з обмеженим доступом*), які полягають у витребуванні від споживачів при отриманні технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення копій документів (на право власності або право оренди (користування) на об'єкт, технічний паспорт, установчі документи, документи, що посвідчують особу), не передбачених Правилами користування системами централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в населених пунктах України, затвердженими наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України 27.06.2008 №190, зареєстрованими у Міністерстві юстиції України 07.10.2008 за № 936/15627 (зі змінами), порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення шляхом вчинення дій, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

3. Відповідно до частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за вчинення порушення, зазначеного у пункті 2 резолютивної частини цього рішення, на дочірнє підприємство «Рогатин-водоканал» (ідентифікаційний код юридичної особи (*інформація з обмеженим доступом*)) накласти штраф у розмірі 68000 (шістдесят вісім тисяч) гривень.

4. Зобов'язати дочірнє підприємство «Рогатин-водоканал» (ідентифікаційний код юридичної особи (*інформація з обмеженим доступом*)) припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції, зазначене в пункті 2 резолютивної частини рішення, в місячний термін.

Відповідно до частини третьої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» штраф підлягає сплаті у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Відповідно до частини восьмої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» Відповідач зобов'язаний протягом п'яти днів з дня сплати штрафу надіслати до територіального відділення документи, що підтверджують сплату штрафу.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення органів Антимонопольного комітету України у двомісячний строк з дня його одержання може бути оскаржене до господарського суду.

Голова Колегії,
Голова Відділення

Андрій КАШНІКОВИЧ